

FINANSPOLITISKA RÅDETS RAPPORT 2018

Finanspolitiken är förenlig med överskottsmålet – men regeringens beräkningar är optimistiska

Om man blickar bakåt har målet om ett offentligt sparande på 1 procent av BNP i genomsnitt över en konjunkturcykel inte uppnåtts. Det nya målet på 1/3 procent som gäller från 2019 har heller inte uppnåtts sett över de gångna åtta åren. Om man blickar framåt bedömer vi att det sparande som regeringen beräknar för 2018–2019 är förenligt med både det gällande och det nya lägre överskottsmålet. Vi anser dock att beräkningen är väl optimistisk: den förutsätter att jämviktsarbetslösheten är lägre och potentiell BNP högre än vad andra prognosmakare bedömer.

Den aktiva finanspolitiken är alltför expansiv

Svensk ekonomi har sedan flera år haft en allt starkare konjunktur. Trots detta har den aktiva finanspolitiken snarare förstärkt än dämpat konjunkturuppgången; det konjunkturjusterade sparandet har minskat i ett par års tid. Finanspolitiken är därför inte väl avvägd. Regeringen har lagt för liten vikt vid överskottsmålet när det gäller att anpassa finanspolitiken till konjunkturen. Finanspolitiken borde vara mer åtstramande, dels för att minska risken för överhettning, dels för att öka det framtida utrymmet för konjunkturstabiliserande åtgärder. Rådet menar, till skillnad från regeringen, att det i dagsläget inte finns skäl att understödja penningpolitiken med finanspolitiska åtgärder.

Höga krav på arbetsmarknadspolitik framöver

Sysselsättningsgraden i Sverige är alltför högst i Europa. Den stora invandringen under 2015–2016 medför emellertid att allt fler personer i arbetskraften har en svag anknytning till arbetsmarknaden. Vi bedömer att regeringen inte kommer att nå sitt mål om att Sverige ska ha lägst arbetslöshet i EU år 2020. Regeringen borde, som rådet tidigare föreslagit, omformulera sitt arbetslöshetsmål till separata mål som är nära kopplade till de problem som finns på den inhemska arbetsmarknaden. Det gäller i synnerhet arbetsmarknadsutsikterna för dem som saknar gymnasieutbildning, utomeuropeiskt födda och nyanlända. Vi bedömer att det utöver regeringens åtgärder och överenskommelsen mellan arbetsmarknadens parter om tidsbegränsade etableringsjobb finns ett behov av att parterna också öppnar upp för enkla jobb som inte är tidsbegränsade.

Ändringar av kapitalbeskattningen har gynnat höginkomsttagare

Inkomstspridningen har ökat de senaste decennierna. Den viktigaste förklaringen till detta är att kapitalinkomsterna har ökat och blivit mer koncentrerade till höga inkomstskikt. Efter 1991 års skattereform har en rad förändringar genomförts i kapitalbeskattningen. Sammantaget har dessa reformer inneburit en lägre genomsnittlig skatt på kapitalinkomster, större skillnader mellan skatten på olika slags kapitalinkomster och en större asymmetri i förhållande till avdragsräntor. Ändringarna har främst gynnat hushåll med höga inkomster. Samtidigt som den löpande beskattningen av fastigheter sänktes 2007 skärptes beskattningen av realiserade kapitalvinster på fastigheter. Detta har troligen bidragit till att minska rörligheten på bostadsmarknaden. En kommande skattereform bör utformas så att skatten på bostäder i större utsträckning tas ut löpande i relation till bostadens värde och i mindre utsträckning på den realiserade kapitalvinsten.

Ytterligare information

Rapporten *Svensk finanspolitik* lämnas till regeringen i dag. Finanspolitiska rådet består av Harry Flam (ordförande), Kari Lotsberg (vice ordförande), Peter Englund, Cecilia Hermansson, Bertil Holmlund och Ragnar Torvik.

Kontakt

Vill du veta mer, kontakta rådets ordförande Harry Flam (tel. 070-918 85 45) eller kanslichef Joakim Sonnegård (tel. 08-453 59 88).

*Finanspolitiska rådet är en statlig myndighet som har regeringens uppdrag att granska om finanspolitiken möter sina grundläggande mål. Dessa inkluderar långsiktigt hållbara offentliga finanser, överskottsålet och utgiftstaket. Rådet ska även bedöma hur finanspolitikens inriktning förhåller sig till konjunkturutvecklingen och utvärdera regeringens prognoser för ekonomins utveckling samt redovisningen till riksdagen av de offentliga finanserna. Rådet får också bedöma om finanspolitiken ligger i linje med god långsiktigt utbållig tillväxt och långsiktigt hållbar bög sysselsättning, samt analysera effekterna av finanspolitiken på välfärdens fördelning på kort och lång sikt. En uppgift är också att granska tydligheten i de ekonomiska propositionerna samt kvaliteten i de underlag som regeringen baserar sina bedömningar på. Rådet ska även verka för en ökad offentlig diskussion i samhället om den ekonomiska politiken. Rapporten *Svensk finanspolitik* publiceras en gång per år.*